

Čís. 7042.

Ustanovení §u 81 ex. ř. neplatí ohledně exekučních titulů jugoslávských. Soud tuzemský, povolující exekuci na základě jugoslávského exekučního titulu, musí však samostatně zkoumati, zda nejde o uskutečnění nároku, který podle práva čsl. státu není ani žalovatelným ani vykonatelným.

Předpisu §u 11 čís. 4 lich. zák. nepříčí se právní jednání, jímž koupil obchodník pražský od obchodníka splitského zboží pro spotřebitele.

(Rozh. ze dne 5. května 1927, Rv I 557/27.)

Proti exekuci, již vedl jugoslávský prodávatel proti tuzemskému kupiteli na základě rozsudku jugoslávského soudu ku vydobytí kupní ceny, vznesl dlužník odpor, uváděje, že vymáhaný nárok má základ v řetězovém obchodě a tak exekucí má býti uskutečněn nárok, kterému v tuzemsku z ohledu na veřejný pořádek a mravnost je odepřena platnost a žadatelnost, a navrhla, aby exekuce byla prohlášena nepřípustnou. Procesní soud první stolice odpor zamítl. Důvody: Strana povinná sama uvádí, že v řízení před soudy jugoslávskými, které vedlo k vynesení rozsudků, tvořících exekuční titul, uplatňovala námitku řetězového obchodu i zakázanosti smlouvy. Je tedy na snadě, že soud procesní o námitce té již rozhodl. Odsoudil-li přes to žalovaného, tedy námitce místa nedal, uznáváje, že nešlo o smlouvu neplatnou nebo zakázanou. Kdyby tedy zdejší soud znovu jednal o této námitce, pustil by se tím do věcného přezkoumávání exekučního titulu a k tomu není oprávněn (čl. 41 smlouvy z 17. března 1923, čís. 146 sb. z. a n. na rok 1924). Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Podle dlužníkovy tvrzení posoudil prý soud věc po stránce právní nesprávně, vycházející z právního názoru, že není oprávněn přezkoumávati věcně exekuční titul, pokud jde o otázku, zda nevzešel vymáhaný nárok z nedovolené smlouvy, a důsledkem toho zůstalo prý řízení neúplným, poněvadž nepřipuštěny důkazy o tom nabízené. Soud odvolací neshledal odvolání opodstatněným. Není správným názor dlužníka, že ustanovení § 81 ex. ř. platí i ohledně exekučních titulů jugoslávských, neboť v čl. 41 smlouvy čís. 146/1924 v odstavci třetím se výslovně nařizuje, že se omezí zkoumání, zda jsou tu podmínky pro povolení a výkon exekuce, na zkoumání náležitostí dále pod č. 1—4 uvedených, jež se ovšem celkem shodují s č. 1—4 §u 81 ex. ř., tedy § tento byl, pokud jde o Jugoslavii, nahrazen ustanoveními citov. článku (§ 84 ex. ř.). Souhlasiti ovšem dlužno s dlužníkem, že soud povolující exekuci je povinen zkoumati, zda jsou tu náležitosti čís. 1—4 odst. 3 citov. článku, a není při tom vázán zjištěními uvedenými v exekučním titulu; tak nelze vykládati poslední odstavec téhož článku, jenž zakazuje jen věcné jeho přezkoumávání, tedy při rozsudku, zda právem došlo k odsouzení, kdežto otázku, zda se nárok příčí dobrým mravům nebo není dle československého práva žalovatelný nebo vykonatelný, musí soud povolující exe-

kuci zkoumati samostatně; nebylo možno, by takový nárok dle exek. titulu jugoslávského byl vykonatelný, kdežto rozhodovaly-li by o něm československé soudy, bylo by mu odepřiti žalovatelnost (Neumann Kom. k ex. ř. str. 282). Odvolacímu soudu stačí přednes dlužníka, by posoudil, zda je jeho odpor odůvodněn. Dlužník totiž tvrdil v odporu, že namítal ve sporu, že jde o řetězový obchod a pletichy a že proto smlouva, z níž bylo žalováno, je nicotná, a že jugoslávský soud se ani nezmínil o námitce té v rozsudku. Řetězový obchod a pletichy spatřuje v tom, že se prý vymáhající věřitelka vydávala za výrobce a zboží, jež jako velkoobchodník prodala ve velkém dlužníku jako velkoobchodník, teprve potom musila sama nakupovati, tedy že se vmísila do řádného obchodu jako zbytečný článek. Leč v tom, že velkoobchodník pražský koupil od velkoobchodníka splitského zboží ve velkém, nelze spatřovati řetězový obchod; nelze zde mluvit o zbytečném článku, když dlužník sám uznal pro sebe za výhodnější koupiti zboží ve velkém, než sháněti je v menších částech ať u výrobců nebo drobných obchodníků, k čemuž by potřeboval pomocných sil znalých místních poměrů (rozh. n. s. čís. 758 tr. sb. a věst. min. sprav. str. 116/1924), jinak by tomu bylo, kdyby byl dlužník kupoval od pražského velkoobchodníka. Lhostejno je, říkala-li vymáhající firma, že je výrobkyní; jisto je, že se jednalo o prodej ve velkém. Nerozhodno je, že zboží prodané dlužníku nakoupila dodatečně, vždyť tím obstarala pro něho to, co mohl sám učiniti, ale co dělati neshledal za vhodné. Není tu tedy tvrzené neúplnosti řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud souhlasí s odvolacím soudem v právním názoru, že zdejší soud povolující exekuci na základě exekučního titulu vydaného v SHS musí přes ustanovení posledního odstavce čl. 41 úmluvy ve smyslu č. 3 čl. 41 přezkoumati, zda povoleným výkonem exekuce nemá býti uskutečněn nárok, který podle práva čl. státu není žalovatelný nebo vykonatelný, což by platilo také o uskutečnění nároku z jednání zakázaného podle předpisů o trestání lichvy. Při přezkumu tom vychází však i dovolací soud z názoru, že podle skutkového přednesu povinného nelze uznati, že kupní smlouva, z níž se dovozuje vymáhaný nárok, byla řetězovým obchodem anebo zakázanou pletichou, a nebylo proto třeba vyžádati si od příslušného soudu procesního sporné spisy. Soud jest jednak vázán skutkovým přednesem strany a nemůže z moci úřední zjistiti skutečnosti stranou nepřednesené, na druhé straně však může se spokojiti skutkovým přednesem strany, dá-li se věc podle něho posouditi po právní stránce. Tak je tomu i v tomto případě. Podle skutkového přednesu povinného koupil od vymáhajícího věřitele zboží. Z nesporných skutečností vyplývá, že v čas koupě vymáhající věřitel byl obchodníkem ve Splitu, povinný pak obchodníkem v Praze, z čehož je dovoditi, že povinný koupil zboží dodané vymáhajícím věřitelem ze

Splitu do Prahy. Nejvyšší soud souhlasí úplně s odvolacím soudem, že nezáleží na tom, zda vymáhající věřitel byl sám výrobcem zboží, či zda je nakoupil od výrobců a sám klamně se vydával za výrobce, nezáleží ani na tom, že až do převratu Praha i Split náležely k říši, pro kterou v čase koupě platil zákaz řetězového obchodu a pletich, rozhodna je místní vzdálenost mezi Prahou a Splitem, jež při nejmenším stěžuje přímý nákup od výrobců v druhém místě tím způsobem, že nelze mluvit o zakázaném právním jednání, když opatření zboží pro spotřebitele děje se koupí jeho obchodníkem v jednom místě od obchodníka v druhém místě. Nešlo tudíž o nové zjištění odvolacího soudu, nýbrž jen o právní posouzení na základě vlastních údajů povinného, jež nepostačily sice ke zrušení exekuce na něho vedené, ale postačily k zamítnutí odporu.

Čís. 7043.

Ochrana nájemců.

Nebylo-li za platnosti zákonů o ochraně nájemců nájemné smlouveno a placeno v penězích měny československé, nýbrž v jiných dávkách a úkonech, jde o smlouvu nicotnou, bytu jest užíváno bez právního důvodu.

(Rozh. ze dne 5. května 1927, Rv I 637/27.)

Žalobě o vyklizení bytu bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobkyně domáhá se vyklizení bytu, tvrdíc, že žalovaný užívá bytu v jejím domě bez jakéhokoli právního důvodu. Žalovaný namítal již v první stolici a uplatňuje také v dovolacím spise, že prý byt najal roku 1921 od svého otce, dokud tento byl ještě vlastníkem domu, a že podle úmluvy poskytoval otci místo nájemného úplnou stravu a péči in natura až do května 1926, kdy otec byt opustil, a že od té doby skládal nájemné po 50 Kč měsíčně nejprve pro něho a později pro žalobkyni — jež od otce domu dne 3. července 1926 koupí nabyta — k soudu, ježto ani otec, ani žalobkyně nájemné přijati nechtěli. I kdyby tvrzení žalovaného o smlouvě obsahu svrchu uvedeného bylo pravdivé, nebylo by s to založiti právní důvod pro další užívání bytu, protože by taková nájemní smlouva byla nicotna, jak oba nižší soudy správně dovodily. Roku 1921, kdy prý smlouva byla uzavřena, platil zákon o ochraně nájemníků ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n., jehož § 13 nařizoval, že nájemné smí býti smlouveno a placeno jen v penězích měny stanovené zákonem ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n. a zapověděl smlouvy tomu odporující. Tento zákaz jest obsažen i ve všech dalších zákonech o ochraně nájemníků v §u 19 a platí i podle zákona ze dne 26. března 1926, čís. 48 sb. z. a n. až dodnes. Nebylo-li tedy nájemné smlouveno a placeno v penězích měny československé, nýbrž v jiných dávkách